

DATOS IDENTIFICATIVOS

Aspectos didácticos e organizativos da educación especial

Materia	Aspectos didácticos e organizativos da educación especial			
Código	O05G120V01934			
Titulación	Grao en Educación Primaria			
Descritores	Creditos ECTS	Sinale	Curso	Cuadrimestre
	6	OP	3	2c
Lingua de impartición	Castelán Galego			
Departamento	Didáctica, organización escolar e métodos de investigación			
Coordinador/a	Cid Sabucedo, Alfonso			
Profesorado	Cid Sabucedo, Alfonso			
Correo-e	acid@uvigo.es			
Web				
Descrición xeral	O título desta materia é orixinario do Título de Mestre, especialidade de educación Especial, aprobada polo Real Decreto 1440/1991 (B.O.E., DE 11 de outubro). Tamén son orixinarios os seus contidos. Ambas, materia e contidos, son recuperados como materia optativa para o Grao de Educación Primaria. Na Mención de Educación Especial. Con ela trataríase de acceder ao coñecemento dos modelos didácticos e organizativos relacionados coas NNEE.			

Competencias de titulación

Código	
A1	Coñecer as áreas curriculares da Educación Primaria, a relación interdisciplinar entre elas, os criterios de avaliación e o corpo de coñecementos didácticos ao redor dos procedementos de ensino e aprendizaxe respectivos
A2	Diseñar, planificar e avaliar procesos de ensino e aprendizaxe, tanto individualmente como en colaboración con outros docentes e profesionais do centro.
A3	Abordar con eficacia situacións de aprendizaxe de linguas en contextos multiculturais e plurilingües. Fomentar a lectura e o comentario crítico de textos dos diversos dominios científicos e culturais contidos no currículo escolar
A4	Diseñar e regular espazos de aprendizaxe en contextos de diversidade e que atendan á igualdade de xénero, á equidade e ao respecto aos dereitos humanos que conformen os valores da formación cidadá
A5	Fomentar a convivencia na aula e fóra dela, resolver problemas de disciplina e contribuir á resolución pacífica de conflitos. Estimular e valorar o esforzo, a constancia e a disciplina persoal nos estudantes
A6	Coñecer a organización dos colexios de educación primaria e a diversidade de accións que comprende o seu funcionamento. Desempeñar as funcións de titoría e de orientación cos estudantes e as súas familias, atendendo as singulares necesidades educativas dos estudantes. Asumir que o exercicio da función docente ha de ir perfeccionándose e adaptándose aos cambios científicos, pedagóxicos e sociais ao longo da vida
A9	Valorar a responsabilidade individual e colectiva na consecución dun futuro sustentable
A10	Reflexionar sobre as prácticas de aula para innovar e mellorar o labor docente. Adquirir hábitos e destrezas para a aprendizaxe autónoma e cooperativa e promovela entre os estudantes
A11	Coñecer e aplicar nas aulas as tecnoloxías da información e da comunicación. Discernir selectivamente a información audiovisual que contribúa ás aprendizaxes, á formación cívica e á riqueza cultural
B1	Capacidade de análise e síntese
B2	Capacidade de organización e planificación
B3	Comunicación oral e escrita
B5	Coñecemento de informática
B6	Capacidade de xestión da información
B7	Resolución de problemas
B8	Toma de decisións
B9	Traballo en equipo
B13	Razoamento crítico

B14	Compromiso ético
B18	Lideranza
B19	Coñecemento doutras culturas e costumes
B21	Motivación pola calidade

Competencias de materia		
Resultados previstos na materia	Resultados de Formación e Aprendizaxe	
Comprender os procesos de aprendizaxe relativos ao período 6-12 no contexto familiar, social e escolar	A1	B1
Abordar con eficacia situacións de aprendizaxe de linguas en contextos multiculturais e plurilingües. Fomentar a lectura e o comentario crítico de textos dos diversos dominios científicos e culturais contidos no currículo escolar.	A3	B2
Deseñar e regular espazos de aprendizaxe en contextos de diversidade e que atendan á igualdade de xénero, á equidade e ao respecto aos dereitos humanos que conformen os valores da formación cidadá.	A4	B7 B8
Coñecer a organización dos colexios de Educación Primaria e a diversidade de accións que comprende o seu funcionamento. Desempeñar as funcións de tutoría e de orientación cos estudantes e as súas familias, atendendo as singulares necesidades educativas dos estudantes. Asumir que o exercicio da función docente ha de ir perfeccionándose e adaptándose aos cambios científicos, pedagóxicos e sociais ao longo da vida.	A5	B8 B9
A6. Coñecer a evolución da linguaxe na primeira infancia, saber identificar posibles disfuncións e velar pola súa correcta evolución. Abordar con eficacia situacións de aprendizaxe de linguas en contextos multiculturais e multilingües. Expresarse oralmente e por escrito e dominar o uso de diferentes técnicas de expresión	A6	B1 B6
A7 Coñecer as implicacións educativas das tecnoloxías da información e a comunicación e, en particular, da televisión na infancia		B5
A8. Coñecer fundamentos de dietética e hixiene infantís. Coñecer fundamentos de atención prematura e as bases e desenvolvemento que permiten comprender os procesos psicolóxicos, de aprendizaxe e de construción da personalidade na primeira infancia		B6 B8
A9 Coñecer a organización das escolas de educación infantil e a diversidade de accións que comprende o seu funcionamento. Asumir que o exercicio da función docente debe perfeccionarse e adaptarse aos cambios científicos, pedagóxicos e sociais ao longo da vida	A9	B8 B9 B18
A10 Actuar como orientador de pais e nais en relación coa educación familiar no período 0-6 e dominar habilidades sociais no trato e relación coa familia de cada estudante e co conxunto das familias		B14 B18 B19
A11 Reflexionar sobre as prácticas de aula para innovar e mellorar o labor docente. Adquirir hábitos e destrezas para a aprendizaxe autónoma e cooperativa e promovelos nos estudantes	A11	B13 B21
A12. Comprender a función, as posibilidades e os límites da educación na sociedade actual e as competencias fundamentais que afectan os colexios de educación infantil e aos seus profesionais. Coñecer modelos de mellora da calidade con aplicación aos centros educativos		B1 B6 B7 B13 B14
Abordar con eficacia situacións de aprendizaxe de linguas en contextos multiculturais e plurilingües. Fomentar a lectura e o comentario crítico de textos dos diversos dominios científicos e culturais contidos no currículo escolar.	A11	
Analizar a práctica docente e as condicións institucionais que a enmarcan	A10	
Participar na definición do proxecto educativo e na actividade xeral do centro atendendo a criterios de xestión de calidade.	A2	
Coñecer e aplicar metodoloxías e técnicas básicas de investigación educativa e ser capaz de deseñar proxectos de innovación identificando indicadores de avaliación.	A10	
Coñecer e saber exercer as funcións de titor e orientador en relación coa educación familiar no período 6-12.	A6	
Adquirir un coñecemento práctico da aula e da xestión da mesma.	A6	
Coñecer e aplicar os procesos de interacción e comunicación na aula e dominar as destrezas e habilidades sociais necesarias para fomentar un clima de aula que facilite a aprendizaxe e a convivencia.	A6	
Capacidade de análise e síntese		B1
Capacidade de organización e planificación		B2
Comunicación oral e escrita na lingua materna		B3
Coñecemento de informática relativos ao ámbito de estudo		B5
Capacidade de xestión da información		B6
Resolución de problemas		B7

Contidos

Tema

1. O contexto da Educación Especial.	1.1. Principios reguladores da educación especial. 1.2. Principais necesidades educativas específicas.
2. Modalidades didácticas para a atención ás necesidades educativas especiais.	2.1. As Adaptacións do Currículo nos diferentes Niveis Curriculares.
3. Modalidades organizativas para a atención ás necesidades educativas específicas.	3.1. Estrutura organizativa para atender a diversidade.
4. Os profesionais da Educación Especial.	4.1.- O docente de Educación Especial. A súa formación e sentido actual
5. A organización de recursos materiais en Educación Especial.	5.1.- A estrutura da Escola para atender ás NNEE 5.2.- Materiais específicos para atender as NNEE
6. A Familia e a comunidade educativa como axentes de integración.	6.1. A relación familia escola

Planificación

	Horas na aula	Horas fóra da aula	Horas totais
Sesión maxistral	7	21	28
Titoría en grupo	11	11	22
Traballos de aula	28	56	84
Actividades introdutorias	3	3	6
Probas de resposta curta	4	6	10

*Os datos que aparecen na táboa de planificación son de carácter orientador, considerando a heteroxeneidade do alumnado.

Metodoloxía docente

	Descrición
Sesión maxistral	A través desta metodoloxía farase a presentación dos temas lóxicamente estruturados coa finalidade de facilitar información organizada seguindo criterios adecuados á finalidade dos mesmos. Consistirá na exposición verbal por parte do profesor dos contidos da organización escolar. Así mesmo, esta metodoloxía é propicia para a participación dos estudantes a través da formulación/contestación de preguntas, exposición de puntos de vista, etc. COMPUTA NA AVALIACIÓN CONTINUA.
Titoría en grupo	A través delas o profesor facilitará e orientará aos estudantes no seu proceso formativo, tanto en aspectos relativos á materia ou ao proceso de aprendizaxe. COMPUTA NA AVALIACIÓN CONTINUA
Traballos de aula	Nos traballos de aula os estudantes, de forma individual ou en grupos, realizarán proxectos supervisados polo profesor. COMPUTA NA AVALIACIÓN CONTINUA
Actividades introdutorias	Esta sesión servirá para presentarlle aos estudantes a materia: competencias, contidos, planificación, metodoloxía, atención personalizada, avaliación e bibliografía

Atención personalizada

Metodoloxías	Descrición
Titoría en grupo	Durante a realización das metodoloxías de titoría, estudo de casos e realización de proxectos, os mesmo que durante a realización de portafolios/dossieres e traballos; é dicir, durante o tempo en que se realizan estas actividades prestarase a atención adecuada aos estudantes ao obxecto de atender e resolver as súas dúbidas referidas á materia de organización do centro escolar.

Avaliación

	Descrición	Cualificación
Sesión maxistral	Como actividade evaluadora ten por obxecto avaliar as actividades e tarefas realizadas durante a súa execución. Para iso terase en conta a asistencia e a participación dos estudantes	30 Hasta el 30
Titoría en grupo	Durante a realización das tutorías en grupo aténdese ao estudante na súa aprendizaxe segundo os seus perfís diferenciados e individualizados. No seu desenvolvemento realizarase unha avaliación continua e formativa utilizando os procedementos de: Observación (rexistros, listas de control, etc.).	20 Hasta el 20
Traballos de aula	Na avaliación dos traballos de aula teranse en conta os seguintes criterios: 1º.- Aspectos formais (15%) 2º.- Calidade de/os traballos (70%) 3º.- Exposición oral e resposta ás preguntas expostas (15%)	20 Hasta el 20
Probas de resposta curta	A través destas probas preténdese constatar a precisión conceptual e terminolóxica dos aspectos relativos á INNOVACIÓN E INVESTIGACIÓN DIDÁCTICA: Neste tipo de exames cada pregunta curta ten unha puntuación individual, a suma destas preguntas reflicte a puntuación do exame. Para aprobar a MATERIA é necesario obter, polo menos o 60% de de a devandita puntuación	30

Outros comentarios sobre a Avaliación

A nota final da materia ten dous compoñentes:

1º.- A/*s puntuación/é *obtenidas polo traballo realizado durante o curso (AVALIACIÓN CONTINUA)

2º.- A cualificación obtida na PROBA DE RESPONSA CURTA (exame)

Aínda que, para superar a materia a nota do exame ten que ser, como *mínimo, un 60% do valor da mesma

No caso de non superar a materia na primeira convocatoria, a nota da AVALIACIÓN CONTINUA manterase para a segunda convocatoria.

Segundo a normativa vixente, con independencia da súa asistencia ou non ás clases, o alumnado gozará de condicións equivalentes de avaliación.

As datas oficiais dos exames poden buscarse na web do centro no apartado de Educación Primaria, en el apartado 'data de exames'

Bibliografía. Fontes de información

BIBLIOGRAFÍA BÁSICA

Carbonell, R. (2009). Educación Especial en europa. Valencia. Tirant o Blanch.

Cid, A.; Domínguez, E e Pérez, A. (2007). Modelo político educativo para a atención ás necesidades educativas especiais en Galicia. Santiago de Compostela: Tórculo.

Grau, C. (1998). Educación especial: da integración á educación inclusiva. Valencia: Promolibro.

Puigdemívol, I. (1999). A educación especial na escola integrada. Barcelona. Graó.

Soa, T. e López, N. (1998). Aspectos didácticos e organizativos da educación especial. Granada: Grupo Editorial Universitario.

Zabalza, M. (Dir.) (2003). A educación especial en Galicia. Análise da situación actual e propostas de futuro. Santiago de Compostela: Unidixital.

Zabalza, M. e Cid, A. (2004). Integración escolar en Galicia. Aspectos curriculares da resposta á diversidade, vistos polos directores de centros escolares. Ciencias da Educación, 200:375-395.

Zabalza, M. e Cid, A. (2004). Integración escolar: aspectos organizativos para a atención aos alumnos con necesidades educativas especiais na comunidade autónoma de Galicia vista polos directores de centros escolares. Ensino, 22:237-261.

Ao tratar cada tema facilitarase a bibliografía específica

Recomendacións
